

Az írat elektronikus íratról
készített másolat

Alkotmánybíróság

2025 JÚN 10.

A Kúria útján

Tisztelt Alkotmánybíróság!

Alulírott

[redacted] mint
indítványozó (a továbbiakban **Indítványozó**) – aki a jelen beadványt benyújtó, az 1. sz.
mellékletként csatolt meghatalmazással igazolt jogi képviselője, **Dr. Sobor Dávid ügyvéd**
(kamarai azonosító szám: 36068477), a **Dr. Sobor Ügyvédi Iroda** [redacted]

[redacted] tagja útján jár el – az Alaptörvény 24. cikk (2)
bekezdés d) pontja, az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.)
27. §-a, valamint a népszavazás kezdeményezéséről, az európai polgári kezdeményezéséről,
valamint a népszavazási eljárásról szóló 2013. évi CCXXXVIII. törvény (a továbbiakban: Nsztv.)
30. § (5) bekezdése alapján az alábbi

alkotmányjogi panaszt

terjesztem elő:

Kérem, hogy a Tisztelt Alkotmánybíróság az Abtv. 27. §-ában foglalt hatáskörében eljárva
állapítsa meg a Kúria Knk.III.39.037/2025/3. számú végzésének alaptörvény-ellenességét, és az
Alaptörvény 24. cikk (3) bekezdés b) pontja és az Abtv. 43. § (1) bekezdése alapján semmisítse
meg azt.

Kérelmem indokolásaként az alábbiakat adom elő:

I. Az indítvány benyújtásának törvényi és formai követelményei

1. Előzmények

[redacted] természetes személy 2025. január 17-én az alábbi népszavazásra javasolt kérdést
nyújtotta be a Nemzeti Választási Bizottsághoz (a továbbiakban: NVB): „Egyetért Ön azzal, hogy
az Országgyűlés írja elő a törvény alapján vagyonnyilatkozat-tételre kötelezett személyek
vagyonnyilatkozataiban foglaltak helytállóságának rendszeres, kötelező, a hatósági
nyilvántartásokban foglalt adatokkal való összevetéssel történő vizsgálatát?”

Az NVB a 2025. március 11-én kelt 10/2025. sz. határozatával a népszavazásra javasolt kérdést
hitelesítette és az Nsztv. 11. § (1) bekezdésére utalással megállapította, hogy a népszavazási
kérdés mind az Alaptörvényben, mind pedig az Nsztv.-ben a kérdéssel szemben támasztott
követelményeknek megfelel.

KÚRIA		
Knk. III. 39037 / 2025 / 5		
Erkezett: 2025 JÚN 10.		
Példány: 1	Melléklet: 1	Készlet: SZUL

ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG		
Ügyszám: IV/ 01549 - 0 / 2025		
Erkezett: 2025 JÚN 10.		
Erkezés módja		
☐ POSTÁN	☒ @	EGYÉB:
Példány: 1	Melléklet: 4	Készlet: [signature]

Az NVB megjegyezte, hogy korábban már három alkalommal került elé a népszavazási kezdeményezéssel szó szerint megegyező kérdés. A 77/2017. (VI. 28.) NVB határozatot a Kúria Knk.VII.37.592/2017/2. számú végzésével megváltoztatta és a kérdést hitelesítette. Az NVB által 179/2019. (VII. 4.) NVB határozattal hitelesített ugyanazon tartalmú kérdést a Kúria Knk.VII.37.859/2019/2. számú végzésével, továbbá Knk.VII.37.860/2019/2. számú végzésével helybenhagyta. Az ugyanezen tartalmú 2023-ban előterjesztett kérdést pedig 23/2023. (IV. 27.) számú határozatával ugyancsak hitelesítette.

Indítványozó felülvizsgálati kérelmet nyújtott be, amelyben kérte az NVB határozatának megváltoztatását akképpen, hogy a népszavazási kérdés ne kerüljön hitelesítésre. Bíróági felülvizsgálati kérelmét az Nsztv. 9. § (1) bekezdésében foglalt feltétel teljesülésének hiányára alapította, vagyis arra, hogy a népszavazásra feltenni kívánt kérdés sem a választópolgári, sem a jogalkotói egyértelműség kritériumának nem felel meg.

A Kúria a jelen panaszban támadott Knk.III.39.037/2025/3. számú határozatában az NVB határozatát helybenhagyta. A Kúria indoklásában hangsúlyozta, hogy a Knk.VII.37.859/2019/2. számú és Knk.VII.37.860/2019/2. számú döntéseiben is hivatkozott Knk.VII.37.592/2017/2. számú végzés az egyértelműség szempontjából nem tartotta aggályosnak, hogy a kérdésben nem került pontosabban meghatározásra, miszerint a vagyonyilatkozatok mely hatósági nyilvántartásokkal kerüljenek összevetésre. A Kúria kifejtette, hogy a hatósági nyilvántartások szókapcsolat jelző nélküli használata egyaránt magában foglalja a közhiteles és nem közhiteles nyilvántartásokat. Ugyanakkor a vagyonyilatkozatok adattartalma alapján a vagyonyilatkozatban foglaltak helytállóságának ellenőrzésére csak a közhiteles nyilvántartások lehetnek alkalmasak.

2. Az alkotmányjogi panasz indítvány előterjesztésére rendelkezésre álló határidő igazolása

Az Nsztv. 30. § (5) bekezdése szerint a Kúria népszavazási kérdés hitelesítésével kapcsolatos döntése elleni alkotmányjogi panaszt a végzés Magyar Közlönyben történő közzétételét követő nyolc napon belül lehet benyújtani. A Kúria végzése a Magyar Közlöny 2025. évi 63. számában került közzétételre, mely 2025. május 29-én jelent meg. Erre figyelemmel a 2025. június 6-ig benyújtott alkotmányjogi panasz határidőben benyújtottnak tekintendő.

3. További jogorvoslat hiánya

A Kúria végzése ellen az Nsztv. 30. § (1) bekezdése alapján nincs helye további jogorvoslatnak, ezért az alkotmányjogi panasz benyújtásának e szempontból sincs akadálya. Indítványozó kijelenti továbbá, hogy a fentiek szerint nincs és nem is lehet az ügyben felülvizsgálati eljárás, jogorvoslat a törvényesség érdekében, és nem értelmezhető a perújítás sem.

4. Az indítványozó érintettségének bizonyítása

Az Abtv. 27. §-a értelmében bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett magánszemély vagy szervezet nyújthat be alkotmányjogi panaszt.

Indítványozó a Kúria eljárásában félként – kérelmezőként – vett részt, így az ügyben való közvetlen érintettsége pusztán e körülmény alapján is megállapítható.

Ezen felül az ügybeli érintettséget közvetlenül megalapozó jogszabályi rendelkezés az egyes vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettségekről szóló 2007. évi CLII. törvény (a továbbiakban: Vnyt.) 3. § (1) bekezdés c) pontja figyelemmel a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény (a továbbiakban: Mötv.) 41. § (2) bekezdésére, 57. § (1) bekezdésének hatodik mondatára, 59. § (1) bekezdésére és 107. §-ára. Ezek alapján, tekintettel arra, hogy Indítványozó egy fővárosi önkormányzat bizottságának nem képviselő bizottsági tagja – amit a 2. sz. mellékletként csatolt bizottsági jegyzőkönyvvel igazol, melynek első oldala kérelmezőt a nem képviselő bizottsági tagok sorában tünteti fel – vagyonnyilatkozat tételére köteles, tehát a vagyonnyilatkozatokra vonatkozó szabályozás megváltoztatására irányuló népszavazási kérdés közvetlenül érinti a megbízatásával összefüggő jogait és kötelezettségeit.

Az érintettség és befogadhatóság körében Indítványozó hivatkozik továbbá az Alkotmánybíróság népszavazási ügyekkel kapcsolatos állandó gyakorlatára, mely az érintettség vizsgálatánál figyelembe veszi azt, ha a Kúria alkotmányjogi panasszal támadott jogerős végzése országos népszavazásra irányuló kérdést hitelesített, és e hitelesítő döntés az indítványozó indítványban felhívott, Alaptörvényben foglalt jogainak a gyakorlására is kihat. Egy konkrét, álláskeresési járadék szabályainak megváltoztatására irányuló népszavazási kérdés ügyében az Alkotmánybíróság megállapította, hogy *„az indítványozó – arra tekintettel, hogy álláskeresési járadékban részesülő munkanélküli, így a hitelesített kérdés, illetve az az alapján megalkotandó jogszabály az Alaptörvényben foglalt jogaira valamely különös tulajdonsága következtében van kihatással – érintettnek minősül”*. {11/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [10]}. Egy másik – a nők korkedvezményes nyugdíjával összefüggésben feltett népszavazási kérdéssel összefüggésben indult – ügyben pedig az Alkotmánybíróság az érintettséget megalapozó körülménykét rögzítette az alábbiakat: *„A természetes személy indítványozók egyrészt olyan nők, akik a társadalombiztosítási nyugellátásról szóló 1997. évi LXXXI. törvény 18. § (2a) bekezdésében szabályozott kedvezményes szabály mellett vonultak nyugdíjba és az indítvány előterjesztésekor is abban részesülnek. A természetes személy indítványozók másrészt olyan nők, akik a mondott törvényi rendelkezés alapján már kérték a jogosultsági feltételek eljáró nyugdíjszerv általi megállapítását, illetve nyilatkoztak arról, hogy élni kívánnak a kedvezményes nyugdíjba vonulás lehetőségével. Az Alkotmánybíróság az érintettség vizsgálatánál figyelembe vette azt, hogy a Kúria alkotmányjogi panasszal támadott jogerős végzése országos népszavazásra irányuló kérdést hitelesített, mely hitelesítő döntés nemcsak a kezdeményezőknek a népszavazáshoz való alapjogára, de a panaszosok indítványban felhívott, Alaptörvényben foglalt jogainak a gyakorlására is kihat.”* {8/2015. (IX. 24.) AB határozat, Indokolás [22]}. Egyebekben pedig megállapította, hogy *„az indítványozók az Alaptörvény több olyan rendelkezésének a sérelmére is hivatkoztak – Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdés, XV. cikk (1), (2), (3), (5) bekezdés, XIX. cikk (4) bekezdés, XXVIII. cikk (1) bekezdés – amelyek a panaszosok Alaptörvényben foglalt jogát képezik, illetve azzal szoros tartalmi kapcsolatban állnak. A mondott alaptörvényi rendelkezések tekintetében az alkotmányjogi panaszok megfelelnek az Abtv. 27. § a) pontjában foglalt feltételnek.”* {8/2015. (IX. 24.) AB határozat, Indokolás [25]}

Fentiek szerint Indítványozó jelen panasz tekintetében jogosultnak és érintettnek tekinthető, továbbá mivel a jelen beadványában az Alaptörvény több olyan rendelkezésének sérelmére is hivatkozik, mely az Alaptörvényben foglalt jogát képezi, az alkotmányjogi panasz megfelel az Abtv. 27. § a) pontjában foglalt feltételnek.

5. Az állított alapjogsérelem a bírói döntést érdemben befolyásolta és a felmerült kérdés alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés

Jelen ügyben Indítványozó álláspontja szerint alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként merül fel, hogy megfelel-e az Alaptörvény rendelkezéseinek az a bírói döntés, amely a népszavazásra javasolt kérdés tartalmát annak önkényesen szűkítő értelmezésén keresztül megváltoztatja. Azzal, hogy a Kúria önkényesen a közhiteles nyilvántartásokra szűkítette a kérdés által érintett nyilvántartások körét, megváltoztatta a kérdés eredeti tartalmát, amely megkérdőjelezi a hitelesítési eljárás alkotmányosságát. A Kúria feladata annak értékelése lett volna, hogy a szervező által benyújtott kérdés – a benyújtás szerinti formában és a tartalommal – megfelel-e az egyértelműség követelményének. Alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés tehát annak vizsgálata, hogy a kérdés tartalmát szűkítő, ezáltal tartalmát eltorzító kúriai döntés összhangban áll-e az Alaptörvénnyel.

A fenti szempont egyben a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet is felvet, hiszen a Kúria önkényesen szűkítő értelmezése és hiányos indokolása érdemben befolyásolta a kérdés egyértelműségének megítélését. A Kúria az indokolási kötelezettség hiányos teljesítésével figyelmen kívül hagyott egyes, a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott szempontokat, melyek értékelése a népszavazásra javasolt kérdés hitelesítésének megtagadásához vezethetett volna. A tisztességes bírósági eljáráshoz való jog sérelme tehát ebben az esetben olyan alapjogsérelmet okozott, amely a döntés irányát érdemben befolyásolta, hiszen a hiányzó szempont vizsgálata ellentétes tartalmú döntésre vezethetett volna.

Indítványozó előadja, hogy a Kúria által hivatkozott korábbi kúriai döntésekkel szemben alkotmányjogi panaszt nem nyújtottak be, azaz az alapul fekvő népszavazási kérdés hitelesítésével kapcsolatban az Alkotmánybíróság még nem foglalt állást, a Kúria kérdésszűkítő érveivel szemben felhozott alkotmányjogi aggályok tehát egyben ezen ok miatt is alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként értékelhetők.

6. Az érdemi elbírálás feltétele - a befogadás alapja

Az Abtv. 29. §-a úgy rendelkezik, hogy az Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszt a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdés esetén fogadja be. E két feltétel alternatív jellegű, már az egyik követelmény teljesülése is alátámasztja az alkotmányjogi panasz befogadását.

Álláspontunk szerint jelen ügyben a fentiekben bemutatottak szerint mindkettő feltétel teljesül, ahogy azt a fentiekben kifejtettük.

Mindezekre tekintettel az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásának nincs akadálya.

II. Az alkotmányjogi panasz benyújtásának érdemi indokolása

1. Az Alaptörvény megsértett rendelkezéseinek pontos megjelölése

XXIII. cikk

(7) Mindenkinek joga van országos népszavazáson részt venni, aki az országgyűlési képviselők választásán választó. Mindenkinek joga van helyi népszavazáson részt venni, aki a helyi önkormányzati képviselők és polgármesterek választásán választó.

XXVIII. cikk

(1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

8. cikk

(1) Legalább kétszázezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendel el. A köztársasági elnök, a Kormány vagy százezer választópolgár kezdeményezésére az Országgyűlés országos népszavazást rendelhet el. Az érvényes és eredményes népszavazáson hozott döntés az Országgyűlésre kötelező.

(2) Országos népszavazás tárgya az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozó kérdés lehet.

28. cikk

A bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

2. A megsemmisíteni kért bírói döntés alaptörvény-ellenességének indokolása és az Alaptörvényben biztosított jog sérelme

Az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésének, illetve ezzel összefüggésben a XXVIII. cikk (1) bekezdésének és 28. cikkének sérelme

Az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdése biztosítja minden választópolgár számára az országos népszavazáson való részvétel jogát, melyet röviden népszavazáshoz való jognak is nevezhetünk. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata – a Kúriára is kötelező erővel – meghatározza azokat a feltételeket, amelyek nélkülözhetetlenek ezen alapjog érvényesüléséhez: „A Kúria a népszavazási kérdés hitelesítésekor a jogalkotásra irányuló kérdést értelmezi, és egyrészt azt vizsgálja, hogy a népszavazási kérdés az Alaptörvény 8. cikk (2) bekezdése alapján az Országgyűlés feladat- és hatáskörébe tartozik-e, valamint nem érint-e az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdése szerinti tiltott tárgykört, továbbá eleget tesz-e az Nsztv.-ben foglalt, a népszavazási kérdéssel szemben támasztott törvényi követelményeknek.” {33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [31]}. Az Alkotmánybíróság ezzel egyértelműen meghatározta a Kúria felülvizsgálati jogkörének kereteit a népszavazási kérdés hitelesítésére irányuló eljárásban, mely keretektől

való eltérés kihatással van a népszavazáshoz való jogra is. Nem érvényesülhet ugyanis e jog olyan kérdés esetén, amely nem felel meg az Alaptörvény és az Nsztv. feltételeinek.

Ezt rögzítette az Alkotmánybíróság a 3/2022. (III. 18.) AB határozatában is: „Az országos népszavazás intézménye az Alaptörvénynek megfelelő funkcióját akkor tölti be, amennyiben az olyan kérdés feltételére szolgál, amely alkalmas arra, hogy elérje a népszavazás célját: a választópolgárok közvetlen hatalomgyakorlását a népszavazás tárgyában. Azaz olyan népszavazási kérdés, amelyből nem következik egyértelmű törvényalkotási kötelezettség vagy meghatározott tartalmú jogalkotástól való tartózkodás; vagy az az országos népszavazási kérdés, amely az Alaptörvény 8. cikk (3) bekezdésében foglalt tilalomba ütközik, az Alaptörvénnyel eleve ellentétes, és a népszavazás jogintézményével alkotmányosan nem összeegyeztethető, vagy a népszavazás rendeltetésellenes alkalmazására irányul. Az Alaptörvénynek csak olyan népszavazási eljárás felel meg, amely ezeket a követelményeket biztosítani tudja annak érdekében, hogy a választópolgárok közvetlenül tudják gyakorolni hatalmukat.” (Indokolás [25]). Az Alkotmánybíróság ugyanitt azt is kifejtette, hogy „[a]mennyiben a jogalkotói egyértelműség vizsgálata a jogi láncolatból (valamely eljáró fórum elől) kikerül, akkor sérülhet a választópolgárok Alaptörvényben biztosított népszavazáshoz való joga. (...) A Kúria elvi tételének alkalmazása így oda vezethet, hogy a jogalkotói egyértelműség vizsgálatának, amely a népszavazási kérdés hitelesítésének jogi feltétele, jogi és alkotmányossági garanciáiban alaptörvény-ellenes hiátus keletkezik; amely következtetés nemcsak a jogalkotói egyértelműség, hanem a népszavazás hitelesítésének körében vizsgált további jogi feltételek hiánya esetén is fennállhat.” (Indokolás [27]). Indítványozó e ponton közbeszúrja, hogy az indokolás fentebb bemutatott hiányosságaira tekintettel az egyértelműség teljeskörű vizsgálata a jogi láncolatból kimaradt, amely az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a bírói döntés alaptörvény-ellenességét alapozza meg.

A vonatkozó gyakorlat szerint „az Alkotmánybíróság a Kúria népszavazási ügyben hozott hitelesítő döntése kapcsán preventív alkotmányos kontrollt gyakorol. Az Alaptörvény értelmében tiltott tárgykörben nem lehet népszavazást tartani; ha a Kúria jogértelmezése sérti az alaptörvényi tilalmat, akkor egy alaptörvény-ellenes kúriai döntéssel hitelesített kérdésben indulhat meg az aláírásgyűjtés, és kerülhet sor népszavazásra. Az Alkotmánybíróság alkotmányos kontrolljának dogmatikai alapja valódi panasz hatáskörben, tiltott tárgykör esetén a népszavazás jogintézményének a védelme, annak megakadályozása, hogy tiltott tárgykörben hitelesített kérdésben kerülhessen sor népszavazásra. A népszavazáshoz való alapjog mint kivételes és közvetlen hatalomgyakorlási forma sem eredményezhet/keletkeztethet az Országgyűlés oldalán olyan kötelezettséget, ami alaptörvény-ellenes jogalkotásban ölt testet.” {11/2022. (VI. 2.) AB határozat, Indokolás [22]}. Természetesen ezen érvelés a hitelesítési eljárás többi elemére is érvényes, így például az egyértelműség tekintetében is kiemelten fontos a preventív alkotmányos kontroll gyakorlása. E preventív alkotmányos kontroll azt a célt is szolgálja, hogy a Kúria jogértelmezése ne vezessen a kérdés értelmének, tartalmának megváltoztatásához, hiszen azzal a hitelesítési folyamat értelme is átalakul, és megkérdőjeleződik annak alkalmassága a népszavazási eljárás alkotmányos funkciójának betöltésére.

Jelen ügyben a Kúria maga is kifejtette, hogy „a hatósági nyilvántartások szókapcsolat jelző nélküli használata egyaránt magában foglalja a közhiteles és nem közhiteles nyilvántartásokat. Ugyanakkor a vagyonnyilatkozatok adattartama alapján a vagyonnyilatkozatban foglaltak helytállóságának ellenőrzésére csak a közhiteles nyilvántartások lehetnek alkalmasak.” A Kúria

a fenti megállapításra alapozta több további érvét amellet, hogy a kérdés „a hatósági nyilvántartások közötti distinkció hiánya” ellenére miért nem sérti a választópolgári és a jogalkotói egyértelműség követelményét.

A fenti álláspontra való helyezkedés által Kúria a kérdést nem csak értelmezte, de ki is bővítette, amely tartalmi szűkítést eredményezett anélkül, hogy erre törvényes vagy alkotmányos felhatalmazása lenne. A kérdésegértelműség vizsgálata ugyanis nem vezethet arra az eredményre, hogy a Kúria a kérdés értelmezése körében olyan jelzőket illesszen a kérdésbe, amelyeket az eredetileg nem tartalmazott.

Ha a kérdés a beillesztett jelző nélkül nem értelmezhető, nem egyértelmű, vagy végrehajthatatlan célra irányul, az a kérdésegértelműségi aggály egyik leginkább szembetűnő jele, amelyet a Kúria a kérdés értelmezése, főként kiegészítése útján nem pótolhat.

Jelen esetben különösen aggályos ez azért, mert a „közhiteles” jelző tartalmi beillesztésével a Kúria önkényesen, jelentősen leszűkítette a hatósági nyilvántartások körét anélkül, hogy arra a szervező – a kérdés megfogalmazásából kiolvasható – szándéka utalt volna. Ezzel a Kúria önkényesen elvonta a szervező azon jogát, hogy a kérdés megfogalmazásával maga határozza meg, mire irányuljon a népszavazási kezdeményezése, egyben a Kúria felmentette a szervezőt azon törvényi kötelezettsége alól, hogy a népszavazási kérdést pontosan, egyértelműen megfogalmazza.

Indítványozó előadja, hogy léteznek olyan hatósági nyilvántartások, amelyek közhitelesnek nem, vagy csak részben minősülnek, ugyanakkor alkalmasak lehetnek a vagyonyilatkozatok egyes tartalmi elemeivel való összevetésre. Például az adózási kötelezettség megállapítása körében az adóhatóság által vezetett jövedelemnyilvántartással akár összevethetőek a vagyonyilatkozatban feltüntetett adatok [vö. Vnytv. 8. § (3) bekezdésének c) pontja szerint például a vagyonyilatkozat tartalmazza a kötelezett és a vele egy háztartásban élő hozzátartozója jövedelmi, érdekeltségi és vagyoni viszonyaira vonatkozó adatokat is.]

Azáltal tehát, hogy a Kúria a hatósági nyilvántartások körét a közhiteles nyilvántartásokra vonatkozólag értelmezte, önkényesen leszűkítette az összevetendő vagyonyilatkozási adatok körét, anélkül, hogy az a kérdésben szerepelt volna.

A népszavazási jog részjogosítványa a népszavazás kezdeményezésének joga, aminek inherens eleme, hogy a szervező, jogával élve maga fogalmazhatja meg az általa javasolt kérdést. Ha ezt a jogát a bíróság a kérdés tartalmának megváltoztatásával önkényesen elvonja, akkor ezzel sérti a népszavazás kezdeményezésének jogát.

A bíróság feladata a hitelesítés felülvizsgálata során a szervező által feltenni javasolt kérdés jogszerűségének vizsgálata, nem pedig annak tartalmi alakítása. Ha ezen a hatáskörén a bíróság megfelelő alkotmányos indok nélkül túllép, akkor a szervező jogát elvonja, és a szervezőnek – a Kúria döntése elleni rendes jogorvoslat hiánya miatt – nincs lehetősége döntést hozni arról, hogy a módosult tartalommal is kíván-e népszavazást kezdeményezni. E hiátus orvoslására nem megfelelő eszköz a népszavazási kezdeményezés visszavonásának lehetősége, hiszen akkor a szervező csak úgy élhet ismét a népszavazás kezdeményezéséhez fűződő jogával, ha új eljárást indítva új kérdést nyújt be hitelesítés céljából. Ez azonban nem csupán szükségtelenül nehezíti a szervező joggyakorlását, de egyben jelentős idővesztéshez is vezet. E körülmények

eredményeképp a szervező ezen alapjogát nem tudja maradéktalanul gyakorolni, holott az alapjogkorlátozásnak ebben az esetben semmilyen alkotmányos indoka nem lenne.

Garanciális jelentőségű tehát, hogy a Kúria semmilyen módon ne alakítsa az általa vizsgált kérdést, hanem kizárólag a szervező által benyújtott kérdés jogszerűségét értékelje. Ez a követelmény elengedhetetlen ahhoz, hogy a választópolgárok élhessenek az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében biztosított jogukkal.

Amennyiben a Kúria azt észlelte, hogy a kérdés a hatósági nyilvántartásokra vonatkozólag a „közhiteles” jelző nélkül nem alkalmas a cél elérésére (vö.: *„Ugyanakkor a vagyonyilatkozatok adattartama alapján a vagyonyilatkozatban foglaltak helytállóságának ellenőrzésére csak a közhiteles nyilvántartások lehetnek alkalmasak.”*), a kérdés hitelesítését az egyértelműség nyilvánvaló hiánya miatt meg kellett volna tagadnia.

Indítványozó mindezek mellett arra is utalni kíván, hogy a Kúria kérdés tartalmát alakító jogértelmezése nem csupán elvonja a szervező jogát a kérdés tartalmának meghatározására, hanem egyben fel is menti őt azon kötelezettsége alól, amelyet az Nsztv. 9. § (1) bekezdése határoz meg számára, nevezetesen az egyértelműség követelménye alól. Az Alkotmánybíróság korábbi gyakorlatában már részletesen vizsgálta az egyértelműség jelentőségét a hitelesítési eljárásban. Kiemelendő a fentebb már idézett 3/2022. (III. 18.) AB határozat ide vonatkozó megállapítása: *„[a]mennyiben a jogalkotói egyértelműség vizsgálata a jogi láncolatból (valamely eljáró fórum elől) kikerül, akkor sérülhet a választópolgárok Alaptörvényben biztosított népszavazáshoz való joga. (...) A Kúria elvi tételének alkalmazása így oda vezethet, hogy a jogalkotói egyértelműség vizsgálatának, amely a népszavazási kérdés hitelesítésének jogi feltétele, jogi és alkotmányossági garanciáiban alaptörvény-ellenes hiátus keletkezik; amely következtetés nemcsak a jogalkotói egyértelműség, hanem a népszavazás hitelesítésének körében vizsgált további jogi feltételek hiánya esetén is fennállhat.”* (Indokolás [27]).

Mindez tehát azt jelenti, hogy az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében biztosított népszavazáshoz való jog érvényesülésének elengedhetetlen feltétele, hogy a hitelesítési eljárás során minden, az Alaptörvény és az Nsztv. által előírt feltételt megvizsgáljon a bíróság, és csak olyan kérdést bocsásson népszavazásra, amely ezeknek mindegyikének megfelel. Ha a kérdés csak úgy tekinthető egyértelműnek, hogy a Kúria értelmezésével azt az eredeti megfogalmazásához képest tartalmilag alakítja, megváltoztatja, akkor az a kérdés valójában nem felel meg az egyértelműség követelményének. Ilyen esetben a bíróság alkotmányos kötelezettsége éppen az, hogy a hitelesítés megtagadásával biztosítsa a népszavazáshoz való jog alkotmányos érvényesülését, nem pedig az, hogy a szervezőt felmentve, jogosultságát elvonva egyértelművé alakítsa a benyújtott kérdést.

Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint *„az egyértelműség követelménye a népszavazáshoz való jog érvényesülésének garanciája”* {29/2012. (V. 25.) AB határozat, Indokolás [29]}. Nem érvényesülhet tehát ezen alapjog akkor, ha az egyértelműség követelményének nem megfelelő kérdés hitelesítésével lehetővé válik annak népszavazásra bocsátása.

„Az Alaptörvény 28. cikke és XXVIII. cikk (1) bekezdése természetes fogalmi egységet alkotnak. A jogértelmezés Alaptörvényben rögzített elveinek betartása minden kétséget kizáróan részét képezi a tisztességes bírósági eljárásban megvalósuló jogértelmezéssel szemben állított

minimális alkotmányos követelményeknek” {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [26], megerősítve: 33/2021. (XII. 22.) AB határozat, Indokolás [29]}.

Mindezek alapján a Kúriának az Nsztv. 9. § (1) bekezdéséhez fűzött jogértelmezése figyelmen kívül hagyta az Alaptörvény 28. cikkében meghatározott jogértelmezési szabályokat. Ezzel eloldotta magát a norma szövegétől, tartalmától, lényegében kiüresítette a hitelesítés jogintézményének tartalmi szegmensét, és ezzel a *contra legem* jogértelmezés egyúttal *contra constitutionem* önkényessé vált, ami egyben az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének a sérelmét okozta.

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének és a 28. cikkének sérelme

Az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése alapján mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el. A következőes alkotmánybírósági gyakorlatnak megfelelően Indítványozó ezen alaptörvényi rendelkezés sérelmét az Alaptörvény 28. cikk alapján véli megalapozottnak, amely szerint a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik. A jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni. Az Alaptörvény és a jogszabályok értelmezésekor azt kell feltételezni, hogy a józan észnek és a közjónak megfelelő, erkölcsös és gazdaságos célt szolgálnak.

Az Alaptörvény 28. cikke a bíróságok számára az alkotmánykonform jogértelmezés követelményét írja elő. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint „*a bíróságnak a jogszabályok adta értelmezési mozgástér keretein belül azonosítania kell az elé kerülő ügy alapjogi vonatkozásait, és a bírói döntésben alkalmazott jogszabályokat az érintett alapjog alkotmányos tartalmára tekintettel kell értelmeznie. A bírói döntések alkotmányossági felülvizsgálatát lehetővé tevő alkotmányjogi panasz (Abtv. 27. §) az Alaptörvény 28. cikkének érvényesülését szolgáló jogintézmény. Ilyen panasz alapján az Alkotmánybíróság a bírói döntésben foglalt jogértelmezés Alaptörvénnyel való összhangját vizsgálja, azt, hogy a jogszabály alkalmazása során a bíróság az Alaptörvényben biztosított jogok alkotmányos tartalmát érvényre juttatta-e. Ha a bíróság az előtte fekvő, alapjogilag releváns ügy alapjogi érintettségére tekintet nélkül járt el, és az általa kialakított jogértelmezés nem áll összhangban e jog alkotmányos tartalmával, akkor a meghozott bírói döntés alaptörvény-ellenes.*” {3/2015. (II. 2.) AB határozat, Indokolás [17] – [18]}.

Ugyanezt vezette le az Alkotmánybíróság egy újabb határozatában is, mely szerint „*a bírói gyakorlat alkotmányosságával összefüggésben tehát azt kell vizsgálni, hogy a bíróságok döntéseik meghozatala során a jogszabályok alkalmazásakor és értelmezésekor mennyiben vették figyelembe az érintett alapjogok értelmezését, azok korlátozhatóságát. Felismerhetőnek kell lennie, hogy a bíróság határozatában értő módon felfigyelt az alapjogi összefüggésekre, és amikor tartalmat adott a perben alkalmazandó jognak, akkor döntése indokolásában kifejezte az alapjogilag értékelendő mérlegelési szempontokat*” {17/2019. (V. 30.) AB határozat, Indokolás [108]}.

Az Alkotmánybíróság – kifejezetten népszavazási ügyekben is alkalmazott – gyakorlata szerint az „[a]z önkényes bírói jogértelmezés sértheti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogot. [...] Az Alkotmánybíróság azonban csak kivételesen, szigorú feltételek fennállása esetén állapítja meg a jogalkalmazói önkény fennállása miatt az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét.” {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [28]}. A testület önkényes és ezzel együtt *contra constitutionem* bírói jogértelmezéssel kapcsolatos gyakorlatát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése és a 28. cikk összekapcsolására alapította [elsőként: 20/2017. (VII. 17.) AB határozat].

A jogértelmezési hiba *contra constitutionem* akkor válik önkényessé, ha a bíróság az Alaptörvény 28. cikkében foglalt jogértelmezési szabályokat kifejezetten figyelmen kívül hagyja {23/2018. (XII. 28.) AB határozat, Indokolás [28]}.

A tisztességes bírói eljáráshoz való jog követelményei körében fontos helye van az indokolási kötelezettségnek, illetve ezzel összefüggésben a kereseti kérelem kimerítésére vonatkozó kötelezettségnek, melyek az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított alapvető jog részjogosítványainak tekintendők. Indítványozó álláspontja szerint jelen ügyben a Kúria e két részjogosítvány megsértésével hozott az Alaptörvénybe ütköző döntést, az alábbiak szerint.

Az Alkotmánybíróság a 20/2017. (VII. 18.) számú határozatában az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rejlő indokolási kötelezettség alkotmányos követelményét a bíróság döntési szabadságának abszolút korlátjaként azonosította, rögzítve, hogy döntésének indokairól az eljárási törvényeknek megfelelően szükséges számot adnia. A határozat rámutat arra, hogy indokolási kötelezettség alkotmányjogi értelemben vett sérelme az eljárási szabály alaptörvény-ellenes alkalmazását jelenti. A tisztességes bírói eljárásból fakadó elvárás tehát az eljárási szabályok Alaptörvénynek megfelelő alkalmazása, ami a jogállami keretek között működő bíróságok feladata. Az eljárási törvény rendelkezéseire is figyelemmel, a tisztességes bírói eljárás alkotmányos követelménye a bírói döntésekkel szemben azt a minimális elvárást mindenképpen megfogalmazza, hogy a bíróság az eljárásban szereplő feleknek az ügy lényegi részeire vonatkozó észrevételeit kellő alapossággal megvizsgálja, és ennek értékeléséről határozatában számot adjon.

Ezzel a döntésével is összhangban az Alkotmánybíróság azt is megállapította a 3417/2024. (XI. 28.) számú határozatában, hogy a bírói (jogalkalmazói) döntés megindokolása azért is alkotmányos követelmény, mert a jogalkalmazó szervezetnek egyértelművé kell tenniük azt – még hozzá a laikus, a joghoz nem értő közönség számára is –, hogy milyen jogi érvekre alapítják az álláspontjukat. Az Alkotmánybíróság megállapította, és következetes gyakorlatának részeként tartja számon azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot nem terheli részletes indokolási kötelezettség a felek valamennyi érvelése tekintetében. Ugyanakkor azt feltétlen elvárásként rögzítette, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossággal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot.

Mindkét fent hivatkozott határozat megerősíti az Alkotmánybíróság azon gyakorlatát az indokolási kötelezettség körében, amelyet a 7/2013. (III. 1.) határozatában fektetett le. Ebben áttekintette az Emberi Jogok Európai Bíróságának gyakorlatát is, amelyet a tisztességes eljáráshoz való jog részeként megjelenő indokolási kötelezettség minimumszintjeként jelölt meg. Az Alkotmánybíróság ezt a vizsgálatot elvégezve a következő megállapításokra jutott:

- A Bíróság következetes gyakorlata szerint a tisztességes eljárás és a jogállamiság elvéhez tartozik az a követelmény, hogy a bíróságok a döntéseik alapjául szolgáló indokokat kellő részletességgel mutassák be.
- A Bíróság olvasatában az adott bírói döntés természete és az alapul fekvő egyedi ügy körülményei határozzák meg, hogy milyen terjedelmű és mélységű indokolás elégíti ki az indokolási kötelezettség egyezménybeli követelményét. Ebből következően az indokolt bírói döntéshez fűződő jog megsértését kizárólag az alapul fekvő egyedi ügy összes körülményeinek vizsgálatát követően lehet megítélni.
- Éppen ezért elképzelhető, hogy valamely részletkérdésre vonatkozó indokolás teljes elmaradása nem, míg egy lényegesebb kérdésre vonatkozó hiányos indokolás viszont az Egyezmény 6. Cikkében biztosított jog megsértését idézi elő. A Bíróság az indokolások fogyatékoságának foka tekintetében kijelölte azt a határvonalat, amely elválasztja az Egyezménynek megfelelően indokolt határozatokat az Egyezményt sértő hiányos vagy fogyatékos indokolást tartalmazó határozatoktól. Ennek során a Bíróság elvi élel szögezte le, hogy az indokolt hatósági döntéshez való jog semmiképpen sem jelentheti azt, hogy az ügyben eljáró bíróságot a felek valamennyi érvelése tekintetében részletes indokolási kötelezettség terhelné. A Bíróság ugyanakkor azt is elvi élel mondta ki, hogy a döntéssel szemben feltétlen elvárás, hogy a bíróság az ügy lényegi részeit a szükséges alapossggal vizsgálja meg, és erről a vizsgálatáról a határozatának indokolásában is adjon számot.
- Másfelől szoros összefüggés mutatkozik az indokolási kötelezettség teljesítése, és a tisztességes eljáráshoz fűződő jogból fakadó azon alkotmányos igény között, hogy az eljárásban szereplő fél meghallgatást nyerhessen, azaz kérelmét a bíróság megvizsgálja. Ennek oka az, hogy kizárólag a kellő alapossggal indokolt bírói határozatból tűnhet ki, hogy az ügyet eldöntő bíróság ténylegesen figyelembe vette-e a felek által előterjesztett bizonyítékokat és érveket.

Indítványozó a felülvizsgálati kérelemben előadta az általa azonosított jogi aggályokat az országos népszavazásra benyújtott kérdés hitelesítése kapcsán. Ebben a szöveg struktúráját tekintve is elkülönülten – amely felfedezhető a „*fenti felsorolás alapján több aggályt is beazonosíthatunk a népszavazásra javasolt kérdés tekintetében*” és a „*[f]eltéve, de nem megengedve, hogy mindezeknek ellenére mégis*” fordulatokban is – jelölte meg azokat a indokokat, melyek a kérelem vonatkozó részének alátámasztására szolgáltak, és így a kérdés hitelesítésének megtagadását támasztják alá. Ezen – egymástól különböző, ezért külön-külön is értékelendő, de egy irányba mutató – szempontok a következők voltak a felülvizsgálati kérelemben:

- nem egyértelmű, hogy mely hatósági nyilvántartásra vonatkozik a kérdés; hogy mely vagyonyilatkozat-tételre kötelezettek nézve lenne előírva a rendszeres ellenőrzés;
- sérti az egyértelműséget, hogy a választópolgárok számára hamisan sugallja azt, hogy átláthatóbb lesz a módosítás által a vagyonyilatkozati rendszer;
- s végül az, hogy a kérdés lehetetlen célra irányul. Utóbbi tartalmában elválik az egyértelműségben belüli egyéb értelmezési problémáktól.

Ennek körében Indítványozó hivatkozott arra, hogy számos vagyonelem esetében nincsen a hatályos szabályozás szerint hatósági nyilvántartás, sem közhiteles, sem nem közhiteles, és ezen vagyonelemek esetében nem is hozható létre és nem is üzemeltethető megfelelő hatósági nyilvántartás. A felülvizsgálati kérelemből idézve: „*szükségszerűen ellentmondás fog létrejönni a választói akarat és a létrejövő szabályozás között, ugyanis az értékpapír és a készpénz*

tekintetében szabályozási szinten lehetetlen célra irányul a kérdés". Indítványozó praktikus szempontból is hivatkozott a cél lehetetlenségére: „értékpapír- és a készpénzállomány, a kölcsönök, bankbetétek, számlapénzek hatósági nyilvántartásának létrehozása teljes mértékben kivitelezhetetlen lenne". Továbbá azt is állította, hogy olyan vagyonelemeket is fel kell tüntetni a vagyonyilatkozatokban, amelyekről külföldi hatóság vezet nyilvántartást, így joghatóság hiányában szükségszerűen nem tudna magyar hatóság eljárni, amelyből szintén a lehetetlen célra irányulás állapítható meg.

A Kúria azonban ezt a jogcímet és érvcsoportot azzal kezelte együtt, hogy nem egyértelmű, hogy mely hatósági nyilvántartásokra vonatkozik a hitelesítésre benyújtott kérdés. Utóbbi érv elutasításához fűzött ugyan indokolást, viszont az előbbi – fentiekben bemutatottak szerint minőségileg más – jogcímhez és érvcsoporthoz kizárólag az utóbbival összefüggésben rögzítette, hogy *„sem a jogalkotói, sem a választópolgári egyértelműség szempontjából nem aggályos, az nem irányul lehetetlen célra, nem megtevesztő”*. Ezzel a felülvizsgálati kérelem elutasításának jogi indokát nem jelölte meg a lehetetlen célra irányulásra tekintettel. Míg tehát az egyértelműségre vonatkozó érvelés egyik pontjában felvetett érveket figyelembe vette, és értékelte a Kúria, egy másik szempontra, a lehetetlen célra vonatkozó érveket egyáltalán nem vizsgálta, holott a szempont az ügy érdemi eldöntése szempontjából is jelentős. Ennek a kérdésnek a megítélése ugyanis döntő azt illetően, hogy a kérdés megfelel-e az egyértelműség követelményének, s így a hitelesítés, vagy annak megtagadása közvetlenül függ tőle.

Ezen felül a Kúria végzésének indokolása a választópolgári egyértelműség kapcsán a mélységét tekintve sem felel meg a fent idézett alkotmánybírósági gyakorlat által meghatározott mércének. A végzés indokolásának [29] bekezdésében a Kúria – korábbi határozatait felidézve – rögzíti, hogy *„a hatósági nyilvántartások szókapcsolat jelző nélküli használata egyaránt magában foglalja a közhiteles és nem közhiteles nyilvántartásokat”*. Mivel a Kúria állandó esetjoga szerint nem várható el a választópolgároktól a jogi *terminus technicus*-ok, dogmatikai fogalmak mély ismerete, az iménti megállapításból az következne, hogy a választópolgári egyértelműség szempontjából úgy értendő, hogy maga a feltett kérdés is vonatkozik mind a közhiteles, mind a nem közhiteles nyilvántartásokra. A Kúria azonban az indokolás ugyanezen bekezdésében hozzáteszi a következő mondatot: *„Ugyanakkor a vagyonyilatkozatok adattartalma alapján a vagyonyilatkozatban foglaltak helyállóságának ellenőrzésére csak a közhiteles nyilvántartások lehetnek alkalmasak.”* Vagyis a Kúria az indokolásában egyszerre rögzíti, hogy a *szavak köznapi értelme* szerint a kérdésbe beleértendőek mind a közhiteles, mind a nem közhiteles nyilvántartások, és azt is, hogy a *jogi szaktudáson alapuló értelmezés* szerint a kérdés kizárólag a közhiteles nyilvántartásokra vonatkozhat. Az indokolás azonban az ebben rejlő ellentmondást nem oldja fel, nem derül ki belőle, hogy a Kúria milyen fokú jogismeretet feltételez a választópolgárokról, amely alapján úgy ítéli meg, hogy nem jelent számukra egyértelműségi aggályt, hogy a feltett kérdés kapcsán más-más hatósági nyilvántartásokra kell gondolni attól függően, hogy a szavak köznapi értelme szerinti, avagy a jogi szakzsargon szerinti jelentést vesszük alapul. Amennyiben pedig a Kúria fent kívánja tartani azt az eddigi gyakorlatában alkalmazott mércét, hogy a kérdés a szavak köznapi jelentése szerint kell egyértelmű legyen a választópolgárok számára, a végzés indokolása különösen nem ad magyarázatot arra, hogy 1) ha a kérdés megfogalmazásából eredően a választópolgárok okkal gondolhatják azt, hogy az egyaránt vonatkozik a közhiteles és a nem közhiteles nyilvántartásokra, a vagyonyilatkozat elemeinek széles körű ellenőrzését lehetővé téve, 2) ugyanakkor a Kúria szűkítő értelmezése szerint a jogalkotás kizárólag a közhiteles nyilvántartásokra vonatkozhat, vagyis az ellenőrzés csak részleges, mindössze néhány

vagyonelemre kiterjedő lehet, 3) úgy a Kúria milyen okból tekinti mégis úgy, hogy a kérdés választópolgári egyértelműség szempontjából nem aggályos, illetve, nem megtévesztő.

Indítványozó hangsúlyozza tehát, hogy jelen panasz nem arra irányul, hogy az Alkotmánybíróság hatáskörén kívül eső szakjogi felülmérlegelést végezzen, hanem arra, hogy állapítsa meg a Kúra értelmezésének önkényessége és hiányos indokolása okán annak *contra constitutionem* voltát. Ezáltal a Kúriának lehetősége nyílik arra, hogy a tisztességes bírósági eljáráshoz való jog részjogosítványai, az indokolási kötelezettség és a kereseti kérelem kimerítése követelményei szerint a felülvizsgálatot teljes egészében elvégezze, és térjen ki minden jelentős, felvetett szempontra.

A bemutatott gyakorlat szerint az ugyan nem elvárás a Kúriával szemben, hogy a felülvizsgálati kérelem minden egyes érvére reflektáljon, de a jogi minőségükben is jól elkülönülő, önállóan is jelentős érvek tekintetében mindenképpen indokolási kötelezettség terheli a bíróságokat. Figyelembe véve, hogy jelen ügyben ez a követelmény nem teljesült, a Kúria megsértette Indítványozó tisztességes bírósági eljáráshoz való jogát, amely jogsérelem csak a végzés megsemmisítésével és a felülvizsgálati kérelem újbóli elbírálásával orvosolható.

A Kúria a jelen panaszban támadott végzésében az alábbi megállapítást tette: „A Kúria mindezen kiforrott gyakorlata mentén vizsgálta a kérelmező felülvizsgálati kérelmét annak tartalma alapulvételével, hangsúlyozva ugyanakkor, hogy a népszavazásra bocsátandó kérdés vizsgálata körében elsősorban az Alaptörvény védelme érdekében jár el, amely megelőzi a felülvizsgálati eljárásra jellemző kérelemhez kötöttség elvét.” (Indokolás [27]). Indítványozó leszögezi, hogy nem vitatja az állítás azon részét, amely szerint a népszavazásra bocsátandó kérdés hitelesítése során elsősorban az Alaptörvény védelme érdekében kell eljárni. Azonban álláspontunk szerint ezen elv nem áll ellentétben a kérelemhez kötöttséggel, továbbá az ehhez szorosan kapcsolódó, a kereseti kérelem kimerítésére vonatkozó kötelezettséggel sem. Az Alaptörvény azokat a tartalmi feltételeket határozza meg, amelyeknek a népszavazásra javasolt kérdésnek meg kell felelnie. A hitelesítési eljárás célja éppen az, hogy csak olyan kérdésről indulhasson meg az aláírásgyűjtés, amely minden tekintetben megfelel az Alaptörvény és az Nsztv. előírásainak {lásd pl. a következő pontban idézendő 3/2022. (III. 18.) AB határozat, Indokolás [25]}. A kérelem kimerítése azonban ezzel szemben azonban inkább egy formai előírás, amely azt hivatott biztosítani, hogy az Alaptörvény és az Nsztv. által meghatározott tartalmi keretek megítéléséről szóló kérelmezői érvek mindegyikére terjedjen ki a bírósági felülvizsgálat. Míg tehát az Alaptörvény védelme a hitelesítési eljárás egészében érvényesülést kívánó tartalmi követelmény, addig a kérelemhez kötöttség az e tartalom megítélését befolyásoló érvek érdemi vizsgálatának garanciája.

Az Alaptörvény védelmének absztrakt kötelezettségén felül az Alaptörvény által biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jog abszolút jog, tehát nem korlátozható. Amennyiben a kereseti kérelem kimerítésére *in concreto* nem kerül sor, úgy a jogalkalmazó eredeti célja, vagyis az Alaptörvény védelme eleve sérül, éppen ezért lesz a *contra legem* jogértelmezés egyúttal *contra constitutionem* annak önkényessége okán. A kereseti kérelem kimerítése nem az Alaptörvény védelméhez képest kell érvényesülnön a bírósági eljárásban, hanem éppen azon belül.

Indítványozó álláspontja szerint ezért a Kúria téves, alaptörvény-ellenes következtetésre jutott, amikor szembeállította egymással e két szempontot. Ez a tévedés érdemben kihatott az ügy

eldöntésére abban a tekintetben, hogy indokul szolgált egyes jelentős, Indítványozó által a felülvizsgálati kérelemben hivatkozott érvek figyelmen kívül hagyására, s ezáltal a tisztességes bírósági eljáráshoz való alapvető jog megsértésére.

Ehhez kapcsolódik, hogy a Kúriának fel kellett volna ismernie, hogy a már korábban is előtte fekvő, azonos tartalmú népszavazási kérdések kapcsán nem önmagában a korábbi gyakorlatát kellett volna vizsgálnia, hanem a jelen ügyben született felülvizsgálati kérelemben megjelölt, és korábban nem elbírált indokokat.

A Kúria jelen panasz tárgyává tett határozatában rögzítette, hogy „[a] legutóbbi, Knk.VII.37.859/2019/2. számú és Knk.VII.37.860/2019/2. számú végzéseiben ugyanezen népszavazási kérdés körében megerősítette a legfőbb bírói szerv, hogy az a hitelesítésre vonatkozó népszavazási eljárásban alkalmazandó követelményének megfelel.” (Indokolás [38]) valamint „[m]iután a Kúria korábban ugyanezen kérdés hitelesítését következetesen helybenhagyta, megállapítható, hogy a hitelesítésre szánt kérdés nem félreérthető mértékben általános” (Indokolás [39]).

Ezek az általános jellegű, a kérdés és a felülvizsgálati kérelemben megfogalmazott érvek egyedi vizsgálatának elmulasztására utaló indokok szintén a tisztességes bírósági eljáráshoz való követelmény sérelmét igazolják. A fentiekben bemutatott kúriai érvelés rámutat ugyanis arra, hogy kvázi ítélt dologként hivatkozik a felülvizsgálati kérelemben felvetett kérdésekre, holott a korábbi eljárásai során egyértelműen nem ugyanezen jogi érvek képztek a vizsgálat alapját. Utalni szükséges emellett arra is, hogy a Kúria által hivatkozott kúriai döntések óta a vagyonyilatkozati rendszer tekintetében a jogszabályi környezet jelentős mértékben változott, emiatt nem elegendő önmagában a korábbi határozatok felhívása.

Mindebből fakadóan a Kúria azon indokolása, mely szerint a kérdést többszörösen elbírálta már, valójában arra mutat rá, hogy a Kúria nem a kereseti kérelmet vizsgálta elsősorban, hanem fiktív a kereseti kérelmeken kívüli kérdéseket is a vizsgálódás homlokterébe tett, amelyeket a fentiekben előadottakkal indokolt.

Összegzés

A fenti érvek alapján Indítványozó álláspontja szerint megállapítható, hogy a Kúria Knk.III.39.037/2025/3. számú végzése a népszavazásra javasolt kérdés tartalmának önkényes értelmezésével megsértette az Alaptörvény XXIII. cikk (7) bekezdésében biztosított népszavazáshoz való jogot, illetve az Alaptörvény 28. cikke szerinti alkotmánykonform jogértelmezés követelményének sérelmén keresztül megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot. Ezen felül az indokolási kötelezettség ügy érdemére is kiható módon hiányos teljesítésével, továbbá a kereseti kérelem kimerítésének elmulasztásával a Kúria ugyancsak megsértette az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében biztosított tisztességes bírósági eljáráshoz való jogot és az Alaptörvény 28. cikke szerinti alkotmánykonform jogértelmezés követelményét.

Kérjük a Tisztelt Alkotmánybíróságot, hogy ezen indokokra figyelemmel a Kúria végzését megsemmisíteni szíveskedjen.

III. Egyéb nyilatkozatok és melléletek

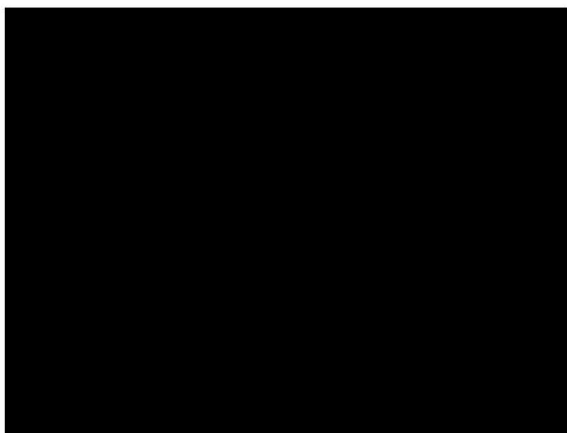
Indítványozó az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLII. törvény 52. § (5) bekezdésére és 57. § (1a) bekezdésére, valamint az Alkotmánybíróság ügyrendjéről szóló 1001/2013 (II. 27.) Tü. határozat 36. § (2) bekezdésére tekintettel kijelenti, hogy az előterjesztett alkotmányjogi panasz indítványukban szereplő személyes adataik nyilvánosságra hozatalához nem járul hozzá

A jelen beadványhoz csatolt melléletek:

- 1. ügyvédi meghatalmazás
- 2. bizottsági jegyzőkönyv

Budapest, 2025. június 6.

Tisztelettel:

indítványozó
képv.:

dr. Sobor Dávid ügyvéd
Dr. Sobor Ügyvédi Iroda

